

Het agrarische dorp Linden

In 1896 – dit jaar dus 125 jaar geleden - werd de Noord-Brabantse Christelijke Boerenbond (NCB) opgericht door pater Gerlachus van den Elzen. Hij trok zich het lot aan van de Brabantse boeren en werd daarom de 'boerenapostel' genoemd.

Ook in Linden, waar de bewoners zich toentertijd voornamelijk bezig hielden met de landbouw en veeteelt, werd in 1896 een afdeling van de NCB opgericht, een van de eersten.

Op 30 april 1896 werd in het schoollokaal te Linden een vergadering gehouden op voorstel van pastoor jhr. Van Rijckevorsel van Kessel, om over te gaan tot het starten van een afdeling van de NCB. Het werd een succes want maar liefst 61 leden traden tijdens de eerste vergadering toe. De toenmalige nog zeer jonge pastoor werd bijgestaan door de heren Jan Lange, W. Cruijssen, Jan Roelofs, Albert de Wild en W.A. Cruijssen.

De laatste werd als secretaris-penningmeester aangesteld.

Na de oprichting van de NCB volgden snel diverse coöperaties en andere verenigingen die noodzakelijk waren voor de ontwikkeling van de boerenstand.

In 1900 was er in Linden een bloeiende fokvereniging waarvan de pastoor de secretaris was. Hiervoor kreeg hij een jaarlijkse vergoeding van fl. 2,50. In de vergadering sprak de pastoor een hartig woordje mee. Zo trok hij eens flink van leer toen enkele leden met hun koeien naar een vreemde – niet Lindense – stier gingen. Er was immers overeengekomen dat de leden hun fokvee zouden laten dekken bij de stier van de vereniging.

In 1906 werd een voorstel om een pakhuis te bouwen nog verworpen, maar in 1913 kwam men hierop terug en werd het pakhuis in de tuin van postbode Strik gebouwd.

Het werk werd voor 845 gulden door timmerman Klaassen geklaard. Tot aan de fusie met de CHV afdelingen Beers en Cuijk heeft dit pakhuis dienst gedaan.

Net voor het begin van de Tweede Wereldoorlog werd op 29 april 1940 de Boerinnenbond opgericht met 21 leden en 3 aspirant-leden. Voor men eigenlijk goed op gang was, zat men vanwege de oorlog meteen in de moeilijkheden.

In 1941 werd de pas opgerichte club door de bezetter ontbonden, maar die had zijn hielen nog niet gelicht of de boerinnen waren weer present. Op 15 juni 1945 werd opnieuw gestart en nu met maar liefst 45 leden. Zij stonden in voor een programma met diverse activiteiten: er werden lezingen gehouden, cursussen georganiseerd, later ook excursies ondernomen, er kwam zelfs een zeer goed draaiende sportclub – die na verloop van tijd toch weer ter ziele ging – en hun toneelvereniging behaalde vele successen.

En toen in december 1946 het 50-jarig bestaan van de NCB afdeling Linden werd herdacht, werd er een feestvergadering georganiseerd in het parochiehuis en verzorgde de Boerinnenbond een welvoorzienende koffietafel. Sprekers waren onder andere de burgemeester en pastoor L.N. van Delft. Hij vergeleek de werkzaamheden van een geestelijk adviseur van toen met die van vroeger:

‘Vroeger had de geestelijk adviseur niet alleen een geestelijke functie maar kwam ook nog het hele bestuur op hem neer. Dat is nu – 1946 – echter gelukkig anders en kan hij zijn beste krachten wijden aan de geestelijke leiding.’

In januari 1905 werd de Boerenleenbank van Gassel en Groot-Linden opgericht. Bij het 50-jarig bestaan van deze bank op 13 januari 1955 werd op het sociale element van de bank gewezen, die niet op de eerste plaats op de winst maar op het welzijn van het volk gericht was. De nood in de tijd van de oprichting was een reden om het landbouwkredietwezen in te stellen waardoor voor de boer en tuinder veel goeds werd bereikt.

Op 16 februari 1913 werd de Pluimveehoudersbond opgericht. Uit een verslag over 1937 lezen we de volgende cijfers:

verzonden naar Roermond: 255.225 eieren met een gewicht van 14.762,30 kilo met een opbrengst van fl. 8874,78; uitbetaald aan de leden fl. 8839,36; gemiddelde opbrengst per 100 eieren fl. 3,47; gemiddeld 17,2 eieren op 1 kilo.

Melk en boter

Op 26 februari 1902 diende de ‘Vereniging tot verbetering der Zuivelbereiding St. Isidorus te Linden een verzoek in om een zuivelfabriek te mogen oprichten. Het college van B&W verleende deze toestemming op 15 mei 1902. Op 18 maart 1911 werd nogmaals een verzoek ingediend, deze keer om het plaatsen van een benzinemotor van 5 PK. Men wilde dus moderniseren en van handkracht overgaan op mechanisatie.

De coöperatieve stoomzuivelfabriek ‘St. Isidorus’ heeft tot 1 mei 1937 gedraaid. In een ledenvergadering op 28 april 1937 werd met algemene stemmen (bij zitten en opstaan) besloten om de fabriek stop te zetten. Met de NV Lacto te Cuijk was overeengekomen dat zij met ingang van 1 mei 1937 voortaan de melk zou komen ophalen.

Precies 35 jaar lang was in Groot-Linden boter gemaakt die uitsluitend aan particulieren aan de fabriek werd verkocht. De afnemers kwamen uit het dorp zelf maar ook uit de omgeving wat toch wel voor het product pleitte.

De werktuigen werden nu verkocht en het gebouw zelf werd voor 400 gulden gekocht door de Pluimveehoudersbond. De voormalige zuivelfabriek ging dienst doen als inpaklokaal en als berging van landbouwwerktuigen voor de NCB.

De voormalige zuivelfabriek is nu het woonhuis van Jan en Laura van Essen.

(Uit het boek Linden Groot en Klein, samengesteld door Angeline van der Donk en Antoon Donkers.)